

ПРОТОКОЛ

София, 23.08.2018 г.

от Обществено обсъждане

на проект на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 2018/2019

Днес, 23.08.2018 г. от 10:15 ч. в сградата на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) се проведе обществено обсъждане на Комисията, в състав „Енергетика“, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На общественото обсъждане присъстваха членовете на Комисията Светла Тодорова, Александър Йорданов, Владко Владимиров, Георги Златев и главният секретар Росица Тоткова (без право на глас).

На общественото обсъждане присъстваха Р. Тахир – за директор на дирекция „Природен газ“, Ваня Василева за директор на дирекция „Правна“ и експерти на КЕВР.

Чрез съобщение на интернет страницата на Комисията, съгласно решение на КЕВР по протокол № 144/15.08.2018 г., т.2, за участие в общественото обсъждане на проект на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 2018/2019 са поканени заинтересовани лица по смисъла на чл. 14, ал. 2 от Закона за енергетиката - държавни органи, браншови организации, енергийни предприятия, клиенти и организации на потребители.

Проектът на решение е изготвен от работна група в състав: Агапина Иванова, Елена Маринова, Ремзия Тахир, Грета Дечева, Михаела Андреева Веселин Тодоров, Сирма Денчева, Любослава Джоргова, Ваня Василева.

С писмо на КЕВР с изх. № Е-04-00-75/15.08.2018 г. като заинтересовани лица са поканени **Министерство на енергетиката, „Български енергиен холдинг“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД, "Булгаргаз" ЕАД, Българска федерация на индустриални енергийни консуматори, Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, Асоциация на индустриалния капитал в България, Българска търговско-промишлена палата, Българска стопанска камара, Асоциация на топлофикационните дружества в България, Българска асоциация Природен газ, Българска газова асоциация, "Примагаз" АД, "Каварна газ" ООД, "Неврокоп-газ" АД, "Балкангаз-2000" АД, "Добруджа газ" АД.**

На общественото обсъждане присъстваха:

- г-жа Боряна Брънгова – старши юриконсулт в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Снежана Маркова – ръководител отдел „Икономически анализи и прогнози“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Данаил Диков – ръководител сектор „Ценообразуване“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Георги Бузяков – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-жа Петя Иванова – специалист в „Булгартрансгаз“ ЕАД;
- г-н Иван Иванов – представител на "Булгаргаз" ЕАД;
- г-н Никола Николов – представител на "Булгаргаз" ЕАД;
- г-н Константин Стаменов – председател на Българска федерация на индустриални енергийни консуматори;
- г-н Константин Делисивков – представител на Българска федерация на индустриални енергийни консуматори;
- г-жа Пола Найденова – представител на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България;
- г-н Теодор Дечев – директор „Индустриални политики“ на Асоциация на индустриалния капитал в България;
- г-н Кирил Темелков – експерт в Българска търговско-промишлена палата и Българска газова асоциация;
- г-н Бисер Николов – експерт в Българска асоциация Природен газ.

„Министерство на енергетиката, „Български енергиен холдинг“ ЕАД, Българска стопанска камара, Асоциация на топлофикационните дружества в България, "Примагаз" АД, "Каварна газ" ООД, "Неврокоп-газ" АД, "Балкангаз-2000" АД и "Добруджа газ" АД не изпращат свои представители.

Общественото обсъждане се отразяваше от представители на средствата за масова информация.

Иван Иванов – представител на "Булгаргаз" ЕАД:

"Булгаргаз" ЕАД ще представи писмено становище по проекта на решение за предлаганите изменения. Със същото ще изрази нашето несъгласие с предлаганото увеличение на разходната компонента на цената за природния газ за балансиране. Същата, в комбинация с намаления толеранс на 3% от м. октомври тази година и неговото отпадане от м. април следващата година, ще увеличат значително финансовата тежест на "Булгаргаз" ЕАД в условията на непризнати от КЕВР на дружеството ни разходи за балансиране. Затова нашето предложение е да се запази действащият размер на компонентата, толерансът от 5%, като размерът на малката корекция бъде намален на 3%, като те се прилагат до създаване на реални пазарни условия, позволяващи тяхното отпадане.

Константин Стаменов – председател на Българска федерация на индустриални енергийни консуматори:

Само едно уточнение. Заедно с г-жа П.Найденова, аз съм представител и на КРИБ. Също ще дадем писмено становище. Ще започна малко по-отдалече. Регламент на ЕС 12-27 казва в преамбюла: „Целта на увеличаването, интегритетът и прозрачността на пазарите за търговия на едро с енергия, следва да бъдат насърчаването на открита и честна конкуренция на пазарите за търговия на едро с енергия, в полза на крайните потребители на енергия“. Аз не мога да разбера как така миналата година „Булгартрансгаз“ ЕАД са защитили една цена, тази година защитават два пъти по-висока цена. Нито инфлацията се е увеличила, нито... Притеснява ме, че тази разходна компонента на „Булгартрансгаз“

ЕАД ще се изравни с това, което получава "Булгаргаз" ЕАД за цялата си дейност, за да си покрийт разходите по финансиране, по управление на всички заявки на клиентите, по заявки за капацитети - т.е. само като погледнете величините, едно просто диспечирание, което би трябвало агрегирано да не е повече от 2-3%, ще гони разходи за цялата дейност по доставка на газ в България като разходи, ако ги сравня. Защо така ме гледате изненадано? Така е. Другото, което ми прави впечатление е, за съжаление, в посока прозрачност, многоточията тази година в проекторешението на КЕВР са много повече, отколкото миналата година. Ето ги двете решения, може да ги сравните. С просто око се вижда, че има много повече многоточия - т.е. ние няма как да вземем основано и аргументирано становище по тези... Аз бих казал, това е една спомагателна дейност - това не е основната дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Аз не виждам от всичките неща, които ни се случват в преноса на природен газ, не виждам отговорността на транспортъора, на оператора. Навсякъде отговорността се префактурира към крайните потребители, включително и ако те допуснат под някакви техни управленски решения някакви небаланси или компенсират, включат компресорни станции, когато има малко добив или добив от Чирен и т.н., няма никаква отговорност за ...В този контекст ще бъде нашето становище. Ще го изложим по-аргументирано, по-подробно и пак призовавам Комисията да бъде много внимателна какво точно ще одобри на оператора.

Константин Делисивков – представител на Българска федерация на индустриални енергийни консуматори:

Аз само искам по данните да допълня няколко неща. Внимателно разгледахме всички тримесечни отчети от миналата година, които са публични (на сайта на Министерството на финансите има двете дружества – на „Булгартрансгаз“ ЕАД и на "Булгаргаз" ЕАД). Това, което нас ни притеснява е, че нямаме проверими данни и верифицируеми данни до годишните финансови отчети, до наличната публична информация. Количествата, които се упоменават в двете решения на КЕВР от м. септември миналата година и тази година, ако трябва да цитирам някои данни, приходите от балансиране за дейността балансиране на „Булгартрансгаз“ ЕАД за миналата година, са 7 926 000. За 2016 г. са 318 000, т.е. виждаме значително увеличена приходна част в годишния финансов отчет на дружеството. В същото време в разходната част на финансовия отчет не можем ясно да разграничим разходите за балансиране. Количествата, които са упоменати за сумарен годишен дисбаланс в двете решения от миналата и от тази година на КЕВР (миналата година са 1 762 894 MWh), сумарният годишен дисбаланс за тази година пада наполовина почти с 913 061 MWh. В същото време годишните финансови отчети и на двете дружества там има упоменати количества закупен газ за балансиране от оператора по договорни отношения, които са доста по-малки. За миналата година не са закупувани никакви количества до средата на годината, а от средата на годината са закупени до края на годината 112 000 MWh - сделки между „Булгартрансгаз“ ЕАД и "Булгаргаз" ЕАД. За първото шестмесечие на 2016 г. са закупени 153 000 MWh. Тук не е ясно на какво се дължи и това голямо разминаване между сумарния годишен дисбаланс с наличните и закупени количества, тъй като това е публична информация и е хубаво в решението на КЕВР да има ясно разграничение откъде идват количествата, какви са количествата, каква е виртуалната част, върху която само се налагат санкции и няма физически обмен. Ако отидем на необходимите годишни приходи в миналогодишното решение на КЕВР, имаме доста повече информация за броя заети с тази дейност и за разходите, които се правят като разбивка от „Булгартрансгаз“ ЕАД за дейността балансиране, като необходимите годишни приходи на дружеството са в размер миналата година на 1 374 000, а за тази газова година са 1 391 000. Очакванията от наша страна са, тъй като балансирането като дейност, в която вече имаме едногодишен опит, операторът трябва да има и да намалява разхода - т.е. ние всички, започвайки някаква нова дейност, имаме период, в който се учим, в който се правят оптимизации и в който ставаме все по-

добри и нашите служители стават все по-добри в нещо. Тук въпросът е пак да имаме ясна разбивка, необходимият годишен приход как се разпределя между дейностите, които извършва „Булгартрансгаз“ ЕАД и за нас е много важно да няма кръстосано субсидиране между балансирането и други дейности на дружеството. Не на последно място това, което нас ни притеснява и затруднява изключително, тъй като ние следим и се опитваме да имаме ясна картина за сектора - разминаването в годишното финансово отчитане, данните по годишното финансово отчитане и тримесечни отчети и газовата година. Нямаме релевантна информация, която да е сравнима. Според мен това е нещо, което КЕВР може да прави и на шестмесечна и на годишна база да публикува такъв вид справки, защото тази информация не е конфиденциална.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Мисля, че всички чуха и си записаха Вашите становища по отделни въпроси. Може би това ще бъде част и от писменото становище, надявам се. Ще получите и мотивирано становище в окончателното решение на Комисията.

Пола Найденова – представител на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България:

На първо място, да се върна назад във времето и да кажа, че миналата година не беше спазен срокът за внасяне и одобрение на разходната компонента и не бяха взети предвид коментарите на заинтересованите страни по време на общественото обсъждане. По този начин разходната компонента беше одобрена въпреки очевидните противоречия и със самата Методика в частта „Срокове“, затова и чисто с логиката, да бъдат наети 17 служители като търговски диспечери, които да обслужват дейността по търговското балансиране, чиито всъщност възнаграждения, заплати и осигуровки представляваха над 70% от оперативните прогнозни разходи и за тази дейност. Тази година продължава историята след миналата година, въпреки че се предлага двойно увеличение в разходната компонента, цялата информация за оперативните прогнозни разходи пък е заместена с многоточия, което, от една страна, означава, че липсват мотиви на общия административен акт в противоречие с чл. 59 от АПК, а от друга страна, самата липса на мотиви, касаещи основни за решението параметри, обезмисля провеждането на общественото обсъждане като форма на участие на заинтересованите страни съгласно чл. 69 от АПК и го превръща в лишено от смисъл и съдържание формално спазване на буквата на закона, в противоречие с целта на закона. Въпреки това, от последните няколко реда на проекта на решение е видно, че общите необходими годишни приходи, които работната група или дирекцията предлагат да бъдат одобрени за предстоящата газова година, са в приблизително същия размер – с 20 000 лв. разлика, като тези, които са били одобрени миналата година. Също така от тези последни три реда на решението е видно, че когато са одобрени миналата година необходимите годишни приходи, същите са били базирани от „Булгартрансгаз“ ЕАД на прогноза на „Булгартрансгаз“ ЕАД за общите търговски дисбаланси, които те са смятали, че ще възникнат, в размер на 1 000 700 MWh, а от настоящия проект на решение на КЕВР се вижда, че реалните дисбаланси, които действително са възникнали за този период, за който Булгартрансгаз“ ЕАД е прогнозирано 1 000 700 MWh, всъщност са били 600 000 MWh. Тогава се поставя въпросът: Защо при положение, че първо, „Булгартрансгаз“ ЕАД са гола вода в прогнозирането, въпреки това, те в момента прогнозираят наполовина намаляване на общия търговски дисбаланс, който тези хора трябва да обслужват тези търговски диспечери, на необходимите годишни приходи за обслужването на половината обем от търговски дисбаланси, остават същите? Нека това някой да го обясни по някакъв смислен начин, защото това обществено обсъждане наистина ще се лиши от всякакъв смисъл, а наистина КЕВР не би трябвало да одобрява такива необходими годишни приходи. Защо още миналата година (и този въпрос тогава го поставихме), защо 17 души са наети да обслужват дейността по търговско

балансиране, при положение, че общият брой от хора, които работят в Главно диспечерско управление, е 21-22? Е, само 4 ли се занимават с реалната дейност на „Булгартрансгаз“ ЕАД, защото г-н Стаменов каза, че търговското диспечериране е спомагателна дейност извън това да се обезпечават физическата безопасност и физическото балансиране на мрежата. На последно място да кажа, защото и ние ще внесем все пак писмено становище. От проекта на решението също така се вижда, че се предлага отново в противоречие и нарушение с Методиката. Сега пък натрупаната сума от сметката за неутралност, която според Методиката трябва да бъде освобождавана в следващия ценови период, т.е. в предстоящата газова година 2018-2019, сега се предлага да не бъде освобождавана, защото те нямат представа каква ще бъде натрупаната сума до м. септември и това не е предвидено, когато е одобрявана Методиката и затова тя няма да бъде освободена сега, а цитирам „ще бъде освободена в следващи ценови периоди“. Кои са тези следващи ценови периоди, по-следващи ли ценови, някой друг ли, може би след регулаторния период ли, не става ясно? То не става ясно, защото в Методиката си го пише много ясно – *трябва да е в следващия ценови период*. Може в момента с това решение да противоречат на Методиката и да създават нов ред за освобождаване на натрупаните суми от сметката за неутралност. Ние разглеждаме в момента проект на решение на КЕВР, който отново нарушава Методиката и материално-правните разпоредби на същата, по смисъла на чл. 146, т. 4 от АПК. И за не задълбавам и все пак да оставим време по време на обсъждането „Булгартрансгаз“ ЕАД да отговори на тези въпроси, наистина по някакъв смислен начин, останалите неща ще ги представим писмено.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Г-жо Найденова, разбира се, че Вие ще представите писмено становище.

Теодор Дечев – директор „Индуриални политики“ на Асоциация на индустриалния капитал в България:

Вече се казаха много сериозни аргументи против удовлетворяването на претенциите на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Със съжаление трябва да потвърдя, че от гледна точка на индустриалния капитал, техните аргументи не са особено състоятелни. Използвам най-меката формулировка, която мога да измисля. Няма да повтарям всички тези неща, които бяха казани досега. Само искам да обърна внимание върху точките и липсата на сравними данни. Всички тези проблеми най-вероятно нямаше да ги повтаряме от обсъждане на обсъждане, ако бяха предприети някои действия, разбира се, не са точно в компетентността на КЕВР, но тя би могла да подкрепи тази теза, която се повтаря от години, а тя е в крайна сметка, такива монополисти, като „Булгаргаз“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД, ЕРД-тата и др. подобни, би трябвало просто да бъдат въведени в режима на публичните дружества. Така както се отчитат публичните дружества на борсата пред инвеститорите и пред обществото, по същия начин би трябвало монополисти с такова огромно влияние върху икономиката и пазарна тежест също по същия начин да се отчитат и да не чуваме повече такива злокобни думи като липса на сравними данни. Това не би било лесно, но съвсем изпълнимо, при положение, че монополните дружества бъдат въведени в режима на публични дружества. Някой ще каже, че това го повтаряме постоянно. Да, имало едно време един римски гражданин, Катон се казвал, и той завършвал всяка своя реч, без значение за какво става дума, с „*Carthago delenda est*“ – „*Картаген трябва да бъде разрушен*“. Картаген са го разрушили и даже го засипали със сол, за да не расте и трева там. Тук, никой не иска никого да разрушава. В нашия Картаген просто трябва да се въведе ред и отчетност.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Все пак и Вие ще представите, надявам се, писмено становище.

Кирил Темелков – експерт в Българска търговско-промишлена палата и Българска газова асоциация:

Ще започна с една кратка шега. В контекста на начина, по който е изложено цялото решение в преамбила, би било редно и решението да бъде, че разходната компонента е точка, точка, точка, точка, за да може да съответства на прилагането на формулата от Методиката, защото, ако сложим точка, точка по точка, точка, се получава резултатът точка, точка. Това беше в кръга на шегата. Сега ще кажа защо е важно това решение. Остава впечатлението, че се омаловажава важността на тази компонента и на разходите за балансиране, като се казва едни разходи дали ще влезат в тарифата, дали ще се извадят от тарифата или ще отидат в балансирането. То все си е разход за преноса на газа. Това не е така и то изкривява пазара драстично. Защо? Защото в момента, изваждайки неприложими разходи или неизчислявайки точно таксата за дисбаланс, може да се получи (аз лично, като експерт очаквам да се получат драстични повишения на необходимите приходи на „Булгартрансгаз“ ЕАД от тази дейност). Какъв е резултатът? Резултатът е, че днешните участници на пазара, ще платят много висока цена, нереална цена за своите дисбаланси, след което, разликата от тези дисбаланси, ще бъде отчетена от Комисията при следващото решение, в следващата...както днес виждаме, още по-следващата година и тогава ще се намалят изкуствено пък разходите на бъдещите периоди, така че след три години, участниците на пазара ще получат нереално нисък дисбаланс. Какво се получава? Ощетяват се участниците на пазара тази година, като се дават предимства на някои участници, които ще бъдат след две или три години на пазара. Затова целта на днешното решение е не да се стремим да намалим само таксата за дисбаланс, а целта на днешното решение е да улучим точно колко трябва да бъде тази такса. С този подход точка, точка точка, този риск и отговорност се поемат единствено и изцяло от КЕВР. Защото ние не можем да кажем в момента дали наистина тя е адекватна и е такава, каквато ще се получи. Давам пример защо считам, че тя няма да бъде адекватна на пазара. От една страна, е заявено, че толерансът в дисбалансите ще бъде намален от 5 на 3%. В същото време се казва, че сумарният дисбаланс ще намалее. След като намалите толеранса в тези дисбаланси как ще намалее сумарният дисбаланс за годината? Аз не го видях в това решение по никакъв начин мотивирано. Някои разходи, които са свързани тук, съм сигурен, че в бъдеще ще отпаднат, защото не са достатъчно ясно отчетени кои разходи влизат в преформирането на тези такси на дисбаланса. Като пример давам разходите за измерване на уредите за търговско мерене. Каква е връзката между измерването на уредите за търговско мерене и балансирането на мрежата? Това си отива абсолютно към разходите за една обичайна дейност на оператора. В този смисъл наистина е много важно да оценим първо, намаляването на толеранса дали наистина ще доведе и до намаляване на сумарните дисбаланси, като ние нямаме тази информация, защото в решението, както е посочено, са дадени само данни какъв е дисбалансът в рамките на този толеранс, имам предвид 5% и какъв е извън рамките на 5%. Не е даден анализ каква част от тези разходи за дисбаланс в рамките на 5% попадат в 3% и каква попадат в над 3%, за да може да оценим тази разлика, което означава, че мотивите, с които тръгва да се взема решението, не са достатъчни като изходни данни, за да може да се получи краен резултат, който трябва да вземе самата Комисия. Искам да обърна внимание и на друго. Намаляването на толеранса от 5 на 3% се обосновава и с добрата практика и на съседните изходни пазари. Аз лично, като сходен пазар, виждам само в Македония. Ако може, покажете ми и Виетнам. Те пък нямат балансиране. Всички останали пазари имат повече източници на доставка от един вход, за да може да се балансираш, имат изградени средства като борси или аналог на борси, където можеш да излезеш от дисбаланса. Така че сходните пазари просто не съществуват. Интересно ми е да ми се каже кои са сходните пазари в България, когато е правено това решение, че ще се намалява толерансът. Никъде не се коментира за възможността на ползвателите да избягат от този дисбаланс. Какво означава това? Примерно има промишлено предприятие. Работи днес и се оказва, че машината му спира

поради авария. То трябва да има възможност да си продаде някъде това количество интрадейт. В момента това е практически невъзможно, което означава, че тук имаме едни пленени потребители за дисбаланси по отношение на оператора – т.е. ти никога не можеш да влияеш на дисбаланса си, чакаш какво ще се случи и си чакаш сметката от оператора, за да може да си платиш, и като прибавим това, че той не е изчислен правилно, се оказва, че просто си принуден от държавата да плащаш едни излишни пари, които може и в бъдеще да си ги получиш, ако още си на пазара, но може и да не си ги получиш. В този смисъл призовавам наистина да се преосмисли намаляването на този толеранс дотолкова, че да бъде обвързан по някакъв начин с въвеждането на газовата борса в България или някой аналогичен инструмент, който може да даде на ползвателите реална възможност да управляват своите дисбаланси на дневна база. И второто, което бих искал да дам като предложение на Комисията е. Ние много пъти сме го давали и във всякакви форуми, когато започват да се коментират на експертно ниво такива съществени неща, да се направи една експертна група, в която да го коментираме наистина в дълбочина, защото в момента, в рамките на тези кратки изказвания, ние само обясняваме на всички как нещата не са били случени и спазвайки отново стриктно процедурата, която е разписана по Правилата на Комисията, се взема решението такова, каквото е, защото ние вече нищо не можем да направим. Затова наистина призовавам Комисията да създава предварително едни работни групи с участието на заинтересованите страни и неправителствените организации не за друго, а за да може наистина експертните становища да бъдат дадени и да бъдат взети адекватни и информирани решения от страна на самата Комисия. Всички тези неща ще бъдат подготвени в нашето становище по решението в установения срок.

Бисер Николов – експерт в Българска асоциация Природен газ:

Ние се запознахме с проекта на решение за определяне на разходна компонента на цената за балансиране на природния газ. Няма да се спирам на аргументите и изказванията на всички участници, тъй като в по-голяма степен ние ги подкрепяме. Искам само да обърна внимание на следното. При определяне на цената на природния газ за балансиране, се включва цената на природния газ на обществения доставчик и се добавя разходната компонента за балансиране. Цялата тази сума се коригира с така наречената малка корекция. Считаме, че този подход е неправилен, тъй като върху разходната компонента не е логично да се прилага малката корекция. Това е като допълнение по всичко, което е казано от останалите колеги и в законоустановения срок ще представим писмено становище.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

С това се изчерпа списъкът на записалите се за изказвания участници за общественото обсъждане. Ако няма друго заявление за изказване, ще дам думата на представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Към тях бяха отправени питання, много критични, някои от тях дори унищожителни забележки и изказвания. Искаме да чуем становището на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Все пак ще отбележа, че по време на общественото обсъждане, няма да има дискусия, т.е. след изказванията на „Булгартрансгаз“ ЕАД няма да има повторни изказвания. Участниците ще изкажат становището си в писмен вид пред Комисията, но се обръщам към представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД.

А. Йорданов:

Имам по-скоро един въпрос, който бих желал да поставя към оператора и мисля, че сега е моментът. Няма да коментирам изказванията на ползвателите. Те са адресирани отчасти към Комисията, но Комисията ще отговори по установения начин. Искам да добавя следния въпрос към въпросите за обсъждане. Част от компонентите в тази Методика, така или иначе, са обвързани с прилагането на временни мерки, които съгласно

действието на Регламента, би трябвало да спрат да се прилагат, ако помня правилно датата, на 15.04.2019 г. и оттам нататък въпросът затова как следва да се изчисли приложимата цена, върху която се прилага и малката корекция нататък, е уреден в Регламента. Той е именно обвързан със съществуването на платформа за търговия. Предложението, което Вие сега правите, за необходими годишни приходи съгласно Методиката, обхваща цялата газова година. Така е нормално съгласно Методиката, но реално цената, формирана по този начин, не съм сигурен колко следва и може да се прилага след 15.04. Въпросът ми е в тази връзка към оператора с оглед прилагането на Регламента кога и какви изменения в Методиката ще предложите на регулатора и все пак някаква времева рамка? Може ли това да се случи, така че изменена Методика, да е в действие преди или поне от 15.04. И само едно пояснение към въпроса за освобождаването на сметката за неутралност. Ползвателите на услугите по балансиране следва да имат предвид, че тя има действие в две посоки и теоретично е възможно нейното освобождаване (всъщност не коментирам каква е ситуацията към момента). Това ще бъде коментирано в решението. Теоретично е възможно да повлияе към увеличение на цената на балансиране.

Данаил Диков – ръководител сектор „Ценообразуване“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Благодаря за обективния поглед в доклада. Ние го приемаме изцяло. Бяха поставени доста въпроси от колегите. Не зная дали ще мога да отговоря на всички, но всеки един от тях би имал своя отговор. Искам да кажа, че необходимите приходи, които седят зад тазгодишната разходна компонента, са почти същите, както и тези, които са били и за сега действащите. Използвана е една индексация с прогнозен коефициент на инфлация, който е около 1,9%. Така че не мисля, че има някакво завишаване на приходите, които са изплатени чрез разходната компонента. От друга страна, това увеличение, ако колегите са чели доклада внимателно, се дължи основно на разликата в прогнозираните дисбаланси. Имаше такова мнение, че не сме добри в прогнозирането. Не, че не сме добри в прогнозирането, но това прогнозиране би следвало да стъпи върху някакви обективни данни. Миналата година, когато имаше пробен период, когато пробно се тестваше платформата за диспечирание, показаните дисбаланси в пробния период бяха много по-големи. Явно ползвателите на мрежата не са, тъй като не се е таксувал дисбалансът, не са се интересували от съответните дисбаланси, които реализират. Това, което се получи за отчетния период на изминаващата вече газова година е, че ползвателите бяха дисциплинирани от новите мерки и реалните дисбаланси бяха почти два пъти по-малки, отколкото тези, реализирани на платформата за тестовия период на Методиката за балансиране. Това е основната и единствена причина за увеличаване на таксата за разходната компонента, на таксата за дисбаланс. Имаше много спекулации тук. Искам да кажа също, че назначените търговски диспечери (има още доста хора, които се занимават освен тези диспечери), в цялата система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, чиито разходи... и това не се отчитат към такса дисбаланс- т.е. тези разходи, които в момента са отчетени, са значително по-ниски от това, което реално би се получило при точно отчитане. Другото, което може да го видите и в доклада е, че в резултат на това неточно прогнозиране, на база на отчетените данни от тестовия период, „Булгартрансгаз“ ЕАД, за периода, който е изминал до м. юни тази година, отчита отрицателна натрупана сума в сметката за неутралност, т.е. ако както имаше тук изявление, тази сума би се освободила и то значително отрицателна сума, би се получило някъде около 2 лв. цена за разходната компонента. Неосвобождаването е продиктувано от това, че периодът не е завършил и формално не може да бъде и сметнато точното натрупване в сметката за неутралност при балансиране. От друга страна, мисля, че и за пазара това би било по-добре, това да бъде освободено в следващ период, а не сега да има наистина едно шоково увеличение на тази компонента. Ако има опасност за такова шоково увеличение, ние ще предложим освобождаване на сметката за неутралност на етапи. За Методиката. Аз не виждам този

текст, който казва, че цялата сметка за неутралност трябва да бъде освободена в следващата газова година. Не зная откъде идва това разбиране. Ние ще предложим изменения за Методиката преди този срок. За мен и сегашната Методика, за известна степен може да обслужва този режим, който е предвиден за Регламента за балансиране след 15.04.2019 г., тъй като ще бъдат предложени изменения. Те ще бъдат подложени на публична дискусия. Възможно е този елемент, който буди толкова много притеснения - разходната компонента, да отпадне. Искам да поясня само за колегите, че всъщност разходната компонента не е нищо повече освен един механизъм за изчистване на сметката за неутралност чрез цената за балансиране. Ако сметката за неутралност бъде приложена да бъде изчиствана през цените за пренос, тогава няма да има нужда от разходна компонента. Може би ще предложим това.

Петя Иванова – специалист в „Булгартрансгаз” ЕАД:

Позволете да допълня становището на г-н Диков с някои аспекти. Искам да отбележа, че прогнозата за сумарния търговски дисбаланс за следващата газова година се базира най-вече на данните, че повечето дружества доста добре се справят с балансирането. Това се вижда от отчетите, които са публични на нашия сайт. Повечето дружества, особено, както казаха "Булгаргаз" ЕАД, разходите за балансиране, не им бяха признати в цените, предприеха действително мерки, така че да балансират успешно своите балансови портфолия и това е факт. Още повече, че както и във Вашия доклад на работната група правилно е отбелязано, само върху 7% от акумулираните дисбаланси е приложена малката корекция. Това показва, че търговците и общественият доставчик изключително добре съумяват да се балансират и малката корекция намира съвсем малко приложение и отражение върху крайните цени. Адмирации за дружествата, които предприеха мерки да извършват адекватни действия за балансиране, така че намаляват и нашите физически остатъчни дисбаланси. Това се вижда ежедневно на нашия сайт как се движи физическият дисбаланс и съответно какви са нивата на лаймпека. Не сме имали за цялата година ситуации, в които да се налага ограничаване на преноса поради недобросъвестни действия на ползватели. Физическото балансиране, което е резултат от действието на ползвателите и търговските дисбаланси е дейност, която операторът винаги е извършвал, но сега намира своето цифрово отражение и цялата информация затова е публична. В тази връзка ние публикуваме за всеки месец отчетни данни за остатъчните дисбаланси, остатъчните от търговските, действията по балансиране, които ние сме предприемали. Разходите за тях са прозрачни и стриктно изпълняваме задълженията си да публикуваме разходите, които генерираме за дейността. Отново ще подчертая, че в дейността балансиране не са ангажирани само търговски диспечери, ангажирани са физическите диспечери, финансиста, икономиста и друг квалифициран персонал. Защото дейността не включва само обработване на заявки, но и много други съпътстващи дейности. Дейността не е така елементарна, както е в представите на някои търговци. По отношение на забележката, че не може да се ползват данни от сравними пазари, позволете да не се съгласим. Ще дам пример за гръцкия пазар и газопреносния оператор на Гърция DESFA. Те стартираха с размер на толеранс от 10%. Получиха се наистина драстични изкривявания на пазара, в много кратки срокове намалиха на 5%, като с едно кратко и просто съобщение на своя сайт го намалиха на 3%. Информацията, която публикува DESFA на своя сайт за газа за балансиране показва, че техният газ за балансиране, който те ползват, е единствено и само от LNJ терминала. Това също е публична информация. Също така и разходите за него.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:
Терминалът „Ревитуса“.

Петя Иванова – специалист в „Булгартрансгаз” ЕАД:

Точно така. Това е единственият газ, който те могат да ползват за балансиране. Нашия вход не могат да го използват за балансиране и това те директно отнасят като разход в цената за балансиране. Освен това, тяхната така наречена търговска виртуална точка, тя е по-скоро точка за номинации, която се използва за освобождаване на газ. Под формата за балансиране, за която Вие говорите, ние имаме поглед и върху нея и не считаме, че за момента може да бъде използвана и че може да бъде отправна точка за образуване цената за газ за балансиране. Все още се ползва цената за доставките от LNJ терминала.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Има ли друг представител на „Булгартрансгаз“ ЕАД, който желае да вземе думата? Не виждам. Обръщам се към работната група: Работната група ще вземе ли отношение или ще изчака писмените становища на участниците?

Р. Тахир:

Ние слушахме много внимателно. Ще изчакаме и писмените становища, ще ги отразим в проекта на решение окончателно до Комисията и внимателно ще анализираме всичко, което е постъпило. Надяваме се в законоустановения срок да подадат своите становища.

С. Тодорова:

Аз предлагам още веднъж да се даде думата на участниците в общественото обсъждане. След отговорите на „Булгартрансгаз“ ЕАД, ако има нещо, което е важно, като несъгласие от тяхна страна, добре е да го чуем.

Пола Найденова – представител на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България:

Останаха неотговорени въпросите защо има многоточия, остана неотговорено защо при положение, че вече се прогнозира половината от миналогодишния размер на общите дисбаланси, хората, които ще обслужват тези дисбаланси и тяхното диспечирание, остават същите като брой и още, за което всъщност гадаем, по това, че необходимите годишни приходи остават същите - т.е. защо за половината работа ще работят същите хора със същите възнаграждения, заплати и осигуровки, които представляват 70% от общите оперативни прогнозни разходи. Това остана неотговорено. По повод пазара в Гърция. Пазарът в Гърция е съвсем различен от българския. Има три входни точки, имат платформа за балансиране. Това откъде идва? Газът им за балансиране, че идвал от "Ревитуса"... не разбрах изобщо какво ... има по това, че е сходен с България, също не стана ясно, както и за освобождаването на натрупаната сума в сметката за неутралност. То се вижда от проекта на решение на КЕВР, че до момента, операторът дава данни затова, че сметката се намира в минус - т.е. те са продавали газ от буферния газ в преносната мрежа на ползватели на цена, която е по-ниска от тази, която „Булгартрансгаз“ ЕАД е заплащал при услугите по балансиране и организираниите тръжни процедури за заместване на този газ – т.е. те са на загуба през този ценови период от дейността балансиране. Продавали са газа на по-ниска цена, отколкото са го замествали после при тръжните процедури. Те ни казват, че било по-добре, че нямало сега да се отрази в следващия ценови период, за да не е голям шокът, защото, ако се беше отразило в следващия ценови период, тези необходими годишни приходи трябваше да се увеличат с размера на загубата, да я наречем, която са реализирали „Булгартрансгаз“ ЕАД. Ако през следващия ценови период също закупуват газа на по-висока цена, отколкото го продават, тогава в последващия, който е първият период, в който е възможно да бъде отразена и освободена тази сметка за неутралност, тогава поскъпването ще бъде двойно - т.е. абсолютно обратното на това, което твърдят „Булгартрансгаз“ ЕАД. Те казват, че искат да избегнат шока. Напротив, те

ще предизвикат огромен шок и то за ползвателите след две години. Техните отговори не са удовлетворяващи и по никакъв начин не дават отговор на реалните проблеми, които споменахме и не зная Комисията какво ще прави при положение, че вече е късно, а имате срок за вземане на решение и одобряване на разходната компонента и какво ще предложите, за да можем да решим тези проблеми, а да не одобрите предложението на „Булгартрансгаз“ ЕАД просто заради закъснение в срока.

Константин Делисивков – представител на Българска федерация на индустриални енергийни консуматори:

Само едно кратко допълнение, което пропуснах. Относно малката корекция трябва да се помисли за намаляване на нейния размер.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Имате предвид под 8%.

Константин Делисивков – представител на Българска федерация на индустриални енергийни консуматори:

Да. Тренд на покачваща се цена на природния газ в номинално отношение - тя ще нараства и там ръстът е значителен, ако погледнете сега и заявлението на "Булгаргаз" ЕАД за 15% ръст- т.е. ние, налагайки малката корекция върху цена на газ - регулирана и разходна компонента, получаваме много по-голям процент номинално изменение.

Динко Пеевски - „Овергаз Мрежи“ АД:

Аз искам един коментар във връзка със забележката на г-н Йорданов затова как ще изглежда пазарът след м. април 2019 г. Ако може и работната група, и всички участници да си кажат мнението, защото г-н Темелков няколко пъти е говорил за план-програмата, затова как ще се развива пазарът, но такава никога не е била дискутирана. На практика след 2019 г. пазарът ще е същият, какъвто е в момента. Проблемите, които се дискутират тук, са факт. Аз не искам да ги омаловажа, но те са малки, в сравнение с това, което ще стане следващата година. И докато не се работи по този процес и по този проблем, на практика ще има заседания, коментари и нищо няма да се промени. Говоря за така наречения газ..., говоря за платформа за търговия реална, за оператора на тази платформа и неща, които всъщност ще променят пазара.

А. Йорданов:

Само и аз още две думи да кажа. Въпросът ми беше наистина в контекста на необходимостта, както от прилагане на *Gas Release Programme*, така и от необходимостта от въвеждане на платформа за търговия. Времето за платформа за балансиране очевидно го изпуснахме съгласно Регламента. Доколкото зная (само една реплика към колегите), платформата за балансиране в Гърция не функционира пълноправно към момента. Фиксиран е срок, в който тя трябва да започне да функционира, но не оперира към момента, така че същият срок по отношение на въвеждане на платформа за търговия съгласно Регламента е приложим и за Гърция. Така че в този контекст наистина въпросът ми беше... той концептуално ще промени и начина, по който се определя цената за балансиране. Съответно и разходната компонента няма да е приложима в този вид, в който сега се изчислява. Така че наистина тези два въпроса са много съществени и 15.04. е съвсем скоро. Затова беше и въпросът ми към оператора по повод на това какви подготвителни стъпки се предприемат и доколко, необходимите приходи, които сега взимаме предвид за газовата година, въобще ще бъдат реализирани в този период, дали няма да претърпят някакви промени след 15.04. Това бяха акцентите ми. Иначе напълно подкрепям колегата, че двата съществени въпроса извън размера на толеранса, който няма да се прилага след 15.04. и извън размера на малката корекция, която ще продължи да

съпровождат цената за балансиране, но тя вече ще бъде със съвсем друга аргументация, която цена е изчислена по различен начин. Така че тези два въпроса наистина бих желал, може би не в днешното заседание, но в обозримо бъдеще, ние, от Комисията, да разполагаме поне с Вашите виждания по въпроса.

Кирил Темелков – експерт в Българска търговско-промишлена палата и Българска газова асоциация:

Съвсем кратко само искам да обърна внимание, че коментираме в момента за действията, които операторът ще трябва да вземе след 15.04. следващата година, но бих искал да помоля и Комисията да предприеме активни действия. Ние сме насреща да седнем да обсъждаме какво е необходимо и ако трябва да съдействаме с експертиза, защото не мисля да очакваме всичко от оператора, като например електронната платформа за търговия не е изцяло техен ангажимент според мен. Това е операторът. Операторът не е целият пазар. Заради това говоря по-концептуално, че като говорим за едни стъпки, които трябва като цяло на пазара да се види, Ви призовавам, Комисията да организира като най-същественият орган в тази област една дискусия или работна група, която да създаде някакви стъпки и да се види кой какво може да спомогне за по-бързото развитие на пазара.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Давам думата на представителите на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Беше обърнато внимание, че на някои въпроси не сте отговорили. Бяха може би зададени допълнителни въпроси. Очакваме Вашето мнение.

Данаил Диков – ръководител сектор „Ценообразуване“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Ние сме готови да отговорим дори при поставяне на каквито и да са въпроси във връзка с балансирането. На тези, които допълнително бяха поставени, за г-жа Найденова, не би трябвало да мислим, че ако дисбалансите са по-малко, то разходите за управлението на тези дисбаланси са два пъти по-малко. Тези разходи са постоянни и тези хора извършват дейността, каквато независимо какви биха били крайните дисбаланси. Това е отговорът на този въпрос. Има една дейност, която не се влияе... На въпроса на г-н Делисивков, наистина малката корекция е и върху цената на разходната компонента на природния газ за балансиране, но вижте, разходната компонента при цена на природния газ на обществения доставчик от 400 лв. Тази разходна компонента има едни 3-4%. Когато увеличим разходната компонента, дори и два пъти, абсолютната стойност на малката корекция не се променя с повече от 1%.

Петя Иванова – специалист в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Искам да приветствам изказването на представителя на „Овергаз Мрежи“ АД. Напълно сме съгласни, че работата по въвеждане и изпълнение на изискванията по Регламента за балансирането тепърва предстои и тя ще се случи в предстоящите месеци във връзка с въвеждането и използването на платформа за търговия. В тази връзка не намирам никакво отношение броят на хората, които работят и биха работили за балансирането, тъй като нека да посочим, че в най-развитите пазари са минимално реализираните дисбаланси и дейността по балансиране е основна, което не значи, че не работят хора, заети в тази дейност. В най-развитите пазари знаете, че цените са такива, че ползвателите рядко си позволяват да агрегират големи дисбаланси, съответно физическите дисбаланси също са сведени до минимум. Това беше, което исках да допълня.

Георги Бузяков – началник управление в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Искам още веднъж да благодаря на Комисията, че са разгледали заявлението и са предложили проект на решение, което подкрепяме. Бих искал да благодаря на г-н Йорданов за обективното изказване с проверени факти, които не заблуждават аудиторията, както за гръцкия пазар и искам да кажа, че след 15.04.2019 г., когато се въведе електронна платформа за търговия, т.е. борса, трябва всички заедно да се подготвим за този въпрос, за да не ни изненада отново. В тази връзка Комисията ни изпрати писмо какви мерки ще предприеме. Ние сме отговорили официално. Не само Методиката, Правилата за търговия, Правилата за балансиране трябва да се променят, но още малко трябва да се натрупа, да се изчисти периодът, който наблюдаваме и тогава ще трябва да се вземат действия за промяна.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Действително ние поискахме такава информация от Вас. Очакваме Вашия отговор. Ще вземем предвид и предложението на г-н Темелков по този повод.

Пола Найденова – представител на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България:

След като спряхме да се сравняваме със сходните пазари, започнахме да се сравняваме с най-развитите пазари и държави. По отношение на зетия персонал за обслужване на тези дисбаланси, да задам последен въпрос. Ако миналата година при очаквани дисбаланси в размер на 1 000 700 MWh, сте заели 17 души в изпълнение на тази дейност, и тази година, в очакване на 900 000 MWh дисбаланси, продължават да са зети 17 души за тази дейност, дали, ако дисбалансът следващата година е 1 MWh, ще продължите да заемате 17 служители за тази дейност?

Данаил Диков – ръководител сектор „Ценообразуване“ в „Булгартрансгаз“ ЕАД:

Може и повече да заемем с цел да минимизираме дисбалансите и за по-доброто управление на системата. Аз мисля, че бях ясен, когато казах, че тези разходи за персонала са постоянни. Те не зависят от броя, от количеството на дисбаланса.

Доц. д-р Иван Н. Иванов:

Обръщам се сега към моите колеги от Комисията: Имате ли Вие изказвания във финала на общественото обсъждане? Не виждам.

След като установи, че няма други изказвания, доц. д-р Иван Н. Иванов благодари още веднъж на присъстващите и закри общественото обсъждане, като каза, че разчита на писмените становища и че може да се отрази и това, което днес беше разисквано и беше допълнително пояснено. Срокът за подаване на писмените становища е 14-дневен и председателят апелира да се представят по-рано, за да може работната група навреме да работи върху мотивите, с които Комисията ще излезе с решение.

На 14.09.2018 г. от 10:00 ч. ще се проведе закритото заседание за приемане на решение относно заявление от „Булгартрансгаз“ ЕАД за утвърждаване на разходна компонента на цената на природния газ за балансиране за газова година 2018/2019.

Приложение:

1. Писмо на КЕВР с изх. № 04-00-75/15.08. 2018 г. покана до заинтересованите лица.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
(С. Годорова)

.....
(А. Йорданов)

.....
(В. Владимиров)

.....
(Г. Златев)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА

Протоколирал:

(Н. Харбалиева - главен експерт)